

VILNIS

LIETUVIŲ LIAUDIES LAIKRAŠTIS
LITHUANIAN NEWSPAPER
3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608
Telefonas: (312) 842-7325

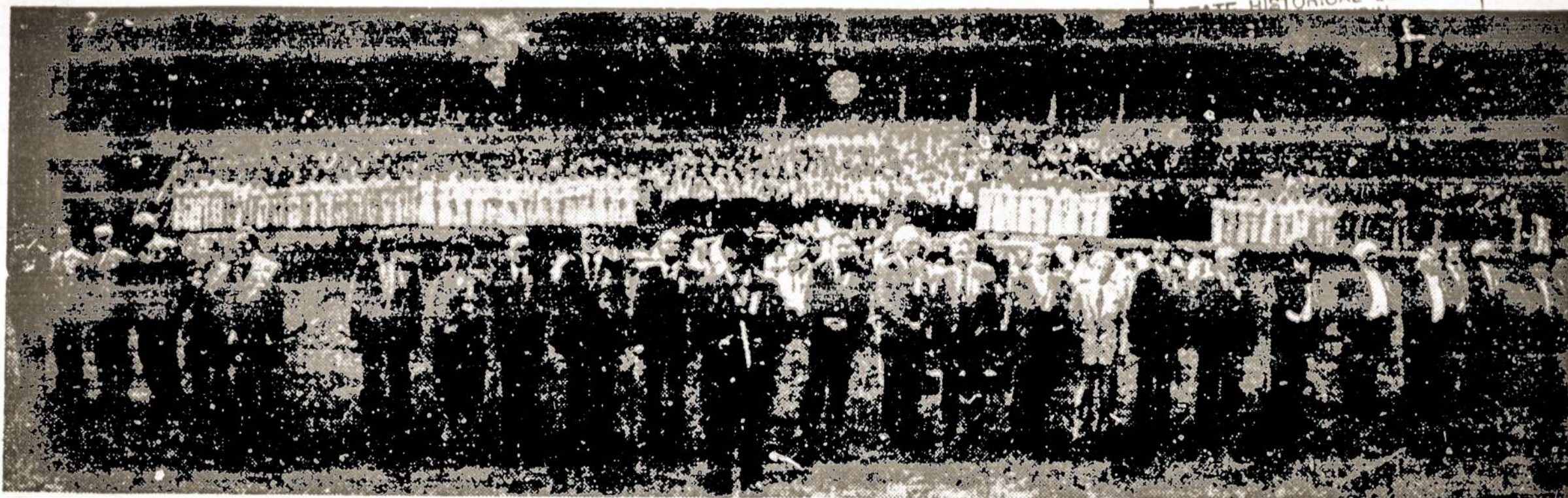
VOLUME LXI, Nr. 14

KETVIRTADIENIS, LIEPOS [JULY] 10, 1980

LIBRARY

KAINA 25 c.

TARYBŲ LIETUVAI SUKANKA 40 METU

Iškilmingas zosinės dainų šventės atidarymas Trakuose.

KASDIEN

LIEPOS KETVIRTOJI JAU 40 METŲ DIENOS TEMA SVEIKAI GALVOJANT

Liepos Ketvirtoji yra didelė Amerikos šventė. Už ją buvo paliepta upeliai kraujo, paaukota daug gyvybių, bet kova už ekonominį ir nacionalinį išsilaisvinimą iš po Anglijos jungo buvo laimėta.

Nepriklausomybė Amerikai labai daug davė. Įžengusi į to meto socialinės pažangos ir demokratijos kelią, šalis išsivystė į pajėgiausią pasaulyje šalį. Tik galima, kad ši savo pajėgumą nukreipė ne tuo keliu, kuriuo eidama jį laimėjo.

Kaip tada Anglija, taip dabar Amerika—pasaulinės reakcijos citadelė. Imperialistinių monopolijų plėšrumas šalies autoritetą baigia nuvaryti nuo koto ir pasaulio žmonių sukelti prieš šią turtingą ir gražią žemę.

o o o o

Siemet sukanka 40 metų, kai buvo atkurta Lietuvoje Tarybų valdžia. Liepos 11-13 dienomis ši sukaktis bus atžymima visoje Lietuvoje didžiausiomis iškilmėmis. Vilniuje tomis dienomis vyks iškilminga Dainų šventė, miestuose, miesteliuose ir kolūkiuose taipgi dainų ir šokių vakarai, mitingai, vaišės, vienu pas kitus pasilinksminimai. Visa Lietuva bus pasipuošusi džiaugsmo vėliavomis, per visą šalį banguos pakiliausia nuotaika.

Tai bus Lietuvos darbininkų klasės, darbo valstietijos ir inteligentijos išsivadavimo iš išnaudojimo šventės minėjimas, brangus kiekvienam tarybiniam lietuviui, einančiam socializmo keliu.

o o o o

Amerikos liaudžiai šie 1980 metai svarbūs. Rinksimės prezidentą. Rinkimus laimės, žinoma, demokratų ar respublikonų kandidatas. Ir kaip praktika rodo, vienas ar antras laimės, bus vienas ir tas pats.

Kaip žinome, abi didžiosios partijos yra monopolinių korporacijų partijos. Eilinis darbo liaudies žmo-

Siemet sukanka 40 metų, kai buvo atkurta Lietuvoje Tarybų valdžia. Kaip žinia, 1940 metų liepos 21 dieną Liaudies seimas, reikšdamas liaudies valią, paskelbė apie Tarybų valdžios atkūrimą visoje Lietuvos teritorijoje ir kreipėsi su prašymu į TSRS Aukščiausiąją Tarybą priimti Lietuvos Tarybų Socialistinę Respubliką į Tarybų Sąjungos sudėtį. Tai buvo plačiausios Lietuvos darbo žmonių masės, vadovaujamos Lietuvos Komunistų partijos, daugiametės revoliucinės išsivadavimo kovos rezultatas, Lietuvos liaudies apsisprendimo rezultatas.

Kaip Lietuvos KP Centro Komitetas pažymi, per praėjusius 40 metų lietuvių tauta draugiškoje TSRS tautų šeimoje pasiekė didelių laimėjimų socializmo statyboje. Girdi, dėka išmintingos lenininės

gus joms terūpi tik tiek, kad per rinkimus gaus jo balsą.

Tačiau, nežiūrint visa to, vis tiek kiekvieno piliečio pareiga yra rinkimuose dalyvauti—balsuoti. Todėl ruoškimės ir galvokime už ką balsą atiduoti, nes be didžiųjų partijų kandidatų yra ir komunistų kandidatai.

John Anderson irgi pretenduoja būti prezidentu, bet ar kiek jis toliau metas nuo au...?

o o o o

Dienos tema yra—infliacija ir recesija. Viskas brangsta, nedarbas didėja. Netgi ir konservatyvūs ekonomistai sako, jog prasti ir labai prasti reikalai. Automobilių ir namų statybos pramonės šakos jau pergyvena krizę. Plieno pramonėi ne kas geriau.

Sen ir ten darbininkai iš darbo paleidžiami nebe šimtais, o kai kur jau tūkstančiais. Tokiame pramoniniame mieste kaip Čikagoje, miesto merės Byrne pranešimu, nedarbas baigia pasiekti 11 procentų. Detroitė dar prasčiau.

Aliarmuoja ir smulkieji, vienos šeimos farmos, fermeriai. Apie 20 procentų jų jau ant bankroto slenksčio.

Fuo visa tai baigsis, vilkai žino, kai Vašingtonui labiau rūpi penėti karo pramonė.

TSRS nacionalinės politikos, visu tarybinių tautų ir pirmiausia didžiosios rusų tautos broliškos pagalbos, Tarybų Lietuva tapo išsivystusia industrine agrarine respublika. Šiuo metu metinė pramonės produkcijos apimtis daugiau kaip 56 kartus viršija 1940 metų lygį. Dabartinę industrinę Tarybų Lietuvą iš esmės nulemia pramonės šakos, sukurtos Tarybų valdžios metais: šiuolaikinė mašinų ir prietaisų gamyba, elektrotechnikos, elektronikos ir chemijos pramonė. Respublikoje gaminama daug metalo pjovimo staklių. Buvo toliau vystoma lengvoji ir maisto pramonė. Kuriamos naujos šakos—atominė energetika ir naftos perdirbimo pramonė.

Socialistiniai pertvarkymai žemės ūkyje visiems laikams išvadavo Lietuvos darbo valstietiją nuo išnaudojimo ir priespaudos, igalino išspręsti ilgaamžes kaimo problemas. Sukurtos didelės labai mechanizuotos ir specializuotos socialistinės žemės ūkio įmonės padėjo žymiai padidinti darbo našumą, pakeisti valstiečių darbo sąlygas ir pobūdį, sumažinti socialinius ekonominius skirtumus tarp miesto ir kaimo. Žemės ūkio gamyba tapo intensyvesnė ir produktyvesnė. Jos energetiniai pajėgumai išaugo 26 kartus. Dabar kasmet pernešy drėgnų žemių nusauginama 10 kartų daugiau, negu jų buvo nusauginama per visą buržuazijos viešpatavimo laikotarpį. Bendroji žemės

o o o o

Už šalies ūkyje vykstančias neigiamas daugiausia bėdos verčiama eksportuojančioms naftą OPEC šalims. Girdi, jos brangina naftą, šalyje brangėja gazolinas, o ryšium su jo brangėjimu brangėja viskas, krašto ekonomikoje atoslūgis.

Truputis tiesos yra išties, naftos importui reikia išleisti bilijonai. Bet kai kur kas daugiau bilijonų pilama kariniams reikalams, ir pilama kaip į vandenį, o kad krašto ekonomikai kenkia, tylima.

Sveikai galvojant, naftai išleisti bilijonai kur kas protingiau, negu daug daugiau bilijonų išleisti karo ginklams.

S. J. Jokubka

ūkio produkcijas gamyba padidėjo daugiau kaip dvigubai.

Dinamiškas respublikos liaudies ūkio vystymas užtikrino nemažą nacionalinių pajamų augimą. Vien per pastaruosius 15 metų jos padidėjo 2,3 karto. Nenukrypstamai kyla darbo žmonių gyvenimo lygis. Gyventojų pajamos per tą laiką išaugo beveik dvigubai. Nuolat didinama vartotojimo apimtis ir gerinama jo struktūra. Mažmeninė prekių apyvarta išaugo 3 kartus.

Tarybų valdžios metais daug nuveikta sprendžiant butų problemą. Vien per laikotarpį nuo 1965 metų iki šiol apie du trečdaliai respublikos gyventojų gavo naujus butus arba pagerino butų sąlygas. Darbo žmonių sveikatos respublikoje apsaugai sukurtas platus gydymo ir profilaktikos įstaigų tinklas. Kelti gyventojų lygį nemaža padeda išvystyta socialinio aprūpinimo sistema.

Sparčiais tempais buvo vystomas mokslas ir švietimas. Privalomas vidurinis mokslas tapo įstatymu.

Per palyginti trumpą istorinį laikotarpį buvo įvykdyta socialistinė kultūrinė revoliucija, iš esmės pakeitusi lietuvių tautos dvasinį gyvenimą. Suklestėjo Lietuvos socialistinė kultūra, paveldėjusi visas geriausias lietuvių tautos demokratines tradicijas ir nuolat turtėjanti daugianacionalinės šalies brolišku tautų kultūros pasiekimais. Išaugo ir susiformavo naujas žmogus, kuriam būdingi idėjiniai įsitikinimai, žinios, kultūra, didelis socialinis aktyvumas, ištikimybė komunizmo idealams.

Respublika turi kvalifikuotus darbininkų, specialistų, visų liaudies šakų vadovų kadrus. Bendras specialistų su aukštuoju ir specialiuoju viduriniu mokslu skaičius palyginti su 1940 metais padidėjo daugiau kaip 15 kartų.

Tarybų Lietuvos, kaip ir kitų brolišku tarybinių respublikų, pasiekimai ypač ryškiai byloja apie socialistinio internacionalizmo idėjų pergale, tautų draugystės jėgą.

VILNIS

Lithuanian Peoples Bi-weekly

Published bi-weekly, Thursday, except when preceded by a Holiday, by the Workers Publishing Association, Inc.
Subscription rates in United States: one year \$10.00, six months \$5.50; Chicago \$12.00, 6 months \$6.50; Canada \$15.00, 6 months \$8.00; foreign countries \$15.00, 6 months \$8.00.

3116 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60606 Phone 842-7325

Second-class postage paid at Chicago, Illinois

Saugo mokesčių mokėtojų pinigais

Jungtinės Amerikos Valstijos turi apraizgusias Žemės rutulį bazių ir kitokių karinių objektų tinklu. Žurnalo "U. S. News & World Report" duomenimis, jų dabar yra beveik 30 pasaulio šalių teritorijoje. Pentagonas šiuo metu turi užsienyje 500 tūkstančių kareivių ir karininkų. Jie apginkluoti naujaisiais tankais ir lėktuvais, raketomis ir atominėmis bombomis.

Didžiausi daliniai ir štabai, kaip praneša Prancūzijos laikraštis "Jumanite", yra Vakarų Vokietijoje. Ten 20 miestų dislokuota 240 tūkstančių Amerikos kariškių. Anglijoje yra daugiau kaip 22 tūkstančiai kariškių. Nemaži kariniai daliniai Olandijoje, Belgijoje, Portugalijoje, Ispanijoje, Graikijoje, Turkijoje ir kitose Europos šalyse.

Ramiojo vandenyno vakarinėje dalyje ir Rytų Azijoje dabar daugiau kaip 123 tūkstančiai Amerikos karių. JAV karinės bazės išsikūrusios ir Lotynų Amerikoje, kaip Panamoje, Guantanamo, Portorike . . .

Antikomunistinės propagandos terminologija, toks Žemės rutulio apraizgymas bazių ir kitokių karinių objektų tinklu reikalingas apsaugojimui nuo "tarybinės karinės grėsmės". Kadangi tokios "grėsmės" nėra ir žmonės vis mažiau ima tikėti šiam antikomunistinės propagandos terminui, prez. Carteris išplepėjo, kad tos bazės ir kitokie kariniai objektai užsienio šalyse reikalingi gynybai nacionalinių interesų.

Kokie gi tie interesai! O gi JAV monopolinių korporacijų, daugtautinių kompanijų užsienyje fabrikai, kasyklos, naftos versmės, įvairūs bizniai, bankų filialai . . . Visa tai reikia proteguoti, kad ten kokia vietinė valdžia nevaržytų amerikietišku kompanijų biznių, neužsimanytų nacionalizuoti, kad ten pasipiktinus svetimu kapitalu liaudis nepradėtų JAV kompanijų fabrikams bei bizniamis daužyti langų. Tam reikalinga tokiose šalyse bei tokių šalių rajonuose turėti savos, ištikimos, gerai apginkluotos kariuomenės, kuria galima būtų ten valdžioms padiktuoti, paspausti, kad netrukdytų JAV kompanijų ir monopolijų interesams, o reikalui esant ir pavartoti ginklą intervencijai į vidaus reikalus.

Daugiausia bazių ir kitokių karinių objektų, kariškių ir karininkų Amerika turi Vakarų Europoje. Irgi po priedanga neegzistuojančios "tarybinės karinės grėsmės". Ten ne juokai. Tai ne taip dorotis, kaip neišsivysčiusių šalių rajonuose! Ten irgi yra vietinių nacionalinių monopolijų, korporacijų, daugtautinių kompanijų. Jos nesėdi sudėjusios rankų, bando konkuruoti amerikietiškos ne tik namie, o visame pasaulyje. Reikia jų valdžias spausti bazėmis, NATO bloku ir kitokiomis karinėmis grupuotėmis, silpninti jas, kaip ekonominiai, taip politiniai, o reikalui esant sukelti karus su bile kuo ir jas nuvaryti nuo koto.

Toks Amerikos bazių ir kitokių karinių objektų raizginys, apėmęs beveik 30 pasaulio šalių, kaštuoja bilijonus dolerių, surinktų mokesčiais iš mokesčių mokėtojų. Ir tiek kaštuoja vien tik tam, kad apgynus bei apsaugojus monopolijų, korporacijų ir daugtautinių kompanijų interesus užsienio šalyse.

Amerikos mokesčių mokėtojai ir visa liaudis tai pradeda suprasti. Ir nenuostabu girdėti vis daugiau jaunuolių išsireiškiant, jog jie nemato jokio reikalo vyksti į Persijos sritį lieti kraują už naftos kompanijų interesus—nemato reikalo kariauti už monopolijų, korporacijų bei kompanijų interesus užsienio šalyse.

Smulkieji fermeriai ant bankruto slenksčio

Recesija ir infliacija kelia nerimą pramonės darbininkams, nes mažėja darbai, viskas brangsta, gyvenimas sunkėja. Negeresni pyragai ir mažiesiems fermeriams, gyvenantiems iš vienos šeimos farmos. Nors prieš du mėnesius, susitelkę į savo organizacijas per Farmų Biurą patiekė valdžiai programą, nurodančią, kas darytina padėti mažiesiems fermeriams išsikasti iš bėdų, bet niekas iš to iki šiol dar neišėjo. Jeigu ir toliau bus nepaisomi mažųjų fermerių reikalavimai, kaip apskaičiuoja American Agricultural Movement, apie 20 procentų mažųjų fermerių per šią recesiją bus iššluoti iš žemės ūkio, nes jiems gresia bankrotas—nepragyvenimas iš vienos šeimos farmos.

Neseniai agrikultūros departamento pranešimu, šiemet fermerių pajamos sumažės apie 25 procentais ryšium su darbo rankų ir trąšų brangėjimu. Mažiesiems fermeriams jos sumažės dar daugiau. Kaip Farmų Biuro pareigūnas, iš Bloomington, Ill., Gene Hemphill sako, fermeriai vis daugiau "apkarpinėja kampus"—mažiau patręšia laukus, žemės ūkio technikos beveik nebeperka, taupo ją, kad sumažinus išlaidas.

Nelaimė fermeriams,—tai embargas, neparduoti grūdų Tarybų Sąjungai. Dvidešimt metų truko kol išvystėm grūdų prekybą su Tarybų Sąjunga,—sako Farmų Biuro pareigūnas Gene Hemphill,—o prez. Carteris plunksnos brūkštelėjimu visa tai pasiuntė vėjais. Fermeriai susirūpinę grūdų rinka, reikalauja ją atgauti, valdžia turi ką nors daryti, ypač ieškoti grūdams rinkos užsienyje.

2.

Pasižymėjęs žemės kampelis

[SUTRUMPINTAS]

Dešiniajame Lieponos upės krante jau iš tolo baltuoja Kybartai. Štai ir garsioji Kybartų geležinkelio stotis, jau nuo seno gyvojoje žmonių kalboje Rytų ir Vakarų Europos vartais vadinama.

Spalio revoliucijos Centriniam archyve Maskvoje saugomas raportas, kuriuo 1907 metų lapkričio 5 dieną Suvalkų gubernijos Vilkaviškio ir Naumiesčio apskričių viršininkas praneša policijos departamentui apie keturiasdešimties Virbalio muitinės įvairių tautybių darbininkų streiką.

Buržuazijos valdymo metais Kybartuose veikė LKP ir LKJS pagrindinės organizacijos. Vietos komunistų skatinami, darbo žmonės telkėsi į organizacijas, švietėjišką draugiją "Gabiją", jaunimas būrėsi į marksistinę nepartinio jaunimo švietimo organizaciją "Spindulį".

1922 metų kovo 27 dienos rytas. Prie Kybartų geležinkelio stoties iš viso miestelio suplaukė moterys. Jos laukė traukinio, atvykstančio iš Kauno su grūdais ir kitais maisto produktais.

"Ne, niekur iš čia jie neišvažiuos!—skandavo į būrį susimetusių moterys.—Mes neturime kuo vaikų maitinti, mūsų šeimos pusalakanės! Neleisim!

Apie du šimtus darbininkų žmonių tada užtvėrė traukiniui kelią į Vokietiją, supiaustė maišus su grūdais ir kitomis maisto gerybėmis. "Moterų maištas",—taip šį įvykį tada pavadino Lietuvos spauda.

Kybartų darbo žmonės skurdo. Tuo tarpu per Kybartų geležinkelio stotį spekuliantai, įvairaus plauko verteisios išveždavo į užsienį vertingas prekes, krovėsi sau turtus.

Viename buržuaziniame laikraštyje buvo paskelbta, kad per Kybartus kontrabanda išvežama valiuta. 1937 metais patikrintame į Berlyną siunčiamame registruotame laiške buvo rasta 300 anglų svarų sterlingų. Siuntėju pasirodė esąs advokatas M. Sleževičius.

M. Sleževičius—tai buržuazinės Lietuvos ministras pirmininkas, užsienio reikalų ir teisingumo ministras. Žmogus, turėjęs rūpintis krašto ekonomika, finansais, įstatymų saugojimu.

"Kybartuose yra skubiai tvarkytinas elgetavimo reikalas. Elgetauti dabar teleidžiama tik ketvirtadieniais", nes šį miestelį užplūdę elgetos daro blogą įspūdį Kybartuose dažnai besilankantiems užsieniečiams. Taip rašė "Lietuvos aidas" 1940 metų kovo 20 dieną.

Štai kaip buržuazinės Lietuvos valdantieji sluoksniai kovojo su tokiu socialiniu reiškiniu kaip varguomenės skurdas.

Hitlerininkams klastingai užpuolus Tarybų Sąjungą, Kybartų užkardos pasieniečiai, vadovaujami jaunesniojo leitenanto P. Kubovo, vieni pirmųjų stojo į žūtibūtinį mūšį ir visi krito didvyrių mirtimi.

Fašistai nedelsdami įvedė savo "tvarką". Jau birželio 23 dieną

buvusios muitinės sodelyje jie sušaudė tarybinius darbuotojus B. Čižauską ir J. Pakalką. Ypač žiauriai buvo nukankintas Bartninkų valsčiaus partorgas J. Klusaitis: jį išrengė nuogai ir mušė susuktomis vielomis. Kraujuotas žaizdas užberdavo druska ir vėl plakė. Prieš mirdamas komunistas išsielvarto alpstančiai žmonai Adelei pasakė: "Neverk! Tu privalai gyventi dėl mūsų vaikų. Kai jie paaugės, pasakok, dėl ko gyveno ir žuvo jų tėvas . . ."

Hitlerinės okupacijos metais Kybartuose pagrindinę kovą tęsė anti-fašistinė pasipriešinimo grupė.

Šiandieninių Kybartų neatpažinsi. Pokario metais Kybartuose ir rikiuotė stojo ir pirmąją produkciją davė prekybos įrengimų gamykla. Į ją atkeliavo staklės iš Kijevo, Jerevano, Ufos ir kitų šalies miestų. Gelžbetonio konstrukcijų gamyklą montuoti padėjo Maskvos, Vėlikije Luki, Tulos darbininkai. Kybartuose taip pat veikia skardos dirbinių gamykla. Čia gaminamas asfaltbetonis, yra stambus malūnas, gyventojų buitinio aptarnavimo kombinatas, visuomeninio maitinimo įmonė "Dobilas" ir kt. Žmonių sveikata rūpinasi ligoninė.

Vietos gyventojų vaikai lanko K. Donelaičio vidurinę mokyklą, kybartiečiai mėgsta savo L. Prūšėikos kultūros namus, biblioteką, kinoteatrą.

Eug. Danilavičius

Trumpai

— Cikagos merė Byrne ketina už \$9.2 milijono samdyti vasaros darbams 7,000 jaunuolių ir bedarbių miesto gatvių, parkų ir šalutinių gatvelių valymui nuo šiukšlių.

— Cikagoje kasmet esti rengiami Varšuvos geto žydų skerdynių minėjimai. Šiemet minėjime svarbiausiu kalbėtoju buvo žymus "Sun-Times" žurnalistas Charles Nicodemus. Jis akcentavo, kad valdžia turėtų griežčiau imti nagan įtariamus nacistinius nusikaltėlius.

— Kolumnistas Carol Mathews rekomenduoja, kad kai dabar prasi-deda recesija, pinigus reikia laikyti taupomosiose kasose ar bankuose ne "užšaldytus".

— Britanijos parlamentas atmetė Vašingtono ir premjerės M. Thatcher valdžios bandymus diktuoti Afganistano liaudžiai ir kišti į tos šalies vidaus reikalus.

— Olandijos valdomojoje Krikščionių demokratų partijoje susidarė opozicija, reikalaujanti atšaukti išdėstymą Vakarų Europoje amerikietišku raketu.

— Nepalas oficialiai pripažino Palestiniečių organizaciją (PLO), nežiūrint kad anksčiau su Izraeliu turėjo gerus santykius, netgi militarus.

Toks fermerių likimo nepaisymas, ypač mažųjų fermerių, atsiliepia ir žemės ūkio technikos pramonėje. International Harvester, Caterpillar, John Deer ir Massey Fergeson kompanijos jau pranešė, kad paleis iš darbo, kartu sudėjus, apie 20,000 darbininkų. Caterpillar ketina paleisti 5,000, jų tarpe 3,100 visam laikui. John Deer kompanijos pareigūno pranešimu, liepos mėnesį paleis 4,000 darbininkų.

Vieni fermeriai perka mažiau žemės ūkiui mašinų, kiti bankrutuoja, žemės ūkio technikos pramonėje nedarbas didėja, tai niekas daugiau, o tik kapitalistinės ekonomikos pasėkos.

Vilnis, liepos 10, 1980

Etiopija eina socialistinės orientacijos keliu

Mūšiuose su kontrrevoliucionieriais ir užsienio interventais socialistinės orientacijos kursu pasukusi revoliucinė Etiopija išėjo nugalėtoja. Dabar svarbiausias revoliucinės vyriausybės uždavinys—pertvarkyti šalies liaudies ūkį.

Lemiamas vaidmuo čia priklauso žemės ūkiui. Kaip yra pažymėjęs Laikinosios karinės administracinės tarybos pirmininkas Haile Mariamas, žemės ūkis sudaro šalies ūkinės struktūros pagrindą. Šis vertinimas pagrįstas tuo, kad šalies perdirbančioji pramonė maždaug iki 75 procentų priklauso nuo žemės ūkio žaliavų.

Prasidedant revoliucijai, šioje besivystančioje Afrikos šalyje stambūs kapitalistiniai ūkiai tebuvo užėmę vos 600 tūkstančių hektarų.

Šiandien čia įkurtos valstybinės žemės ūkio įmonės. Suariant iki šiol nederlingas žemes, valstybinių žemių fondą šiais metais numatyta padidinti dar 300 tūkstančių hektarų. Dauguma žemių dabar yra smulkiųjų ir vidutinių valstiečių rankose. Maždaug devyni dešimtadaliai iš daugiau kaip 30 milijonų šalies gyventojų dirba žemės ūkyje. Valstiečiai siekia visų pirma didesnio darbo produktyvumo, tačiau kol kas jų ūkiuose vyrauja jaučių traukos jėga ir arklai. Žemės dirbimo metodai tebėra primityvūs, trąšos naudojamos nereguliariai. Valstiečiams sunku atsisaityti tradicinės žemdirbystės ir pereiti prie šiuolaikinės. Tuo labiau, kad naujovėms plisti kaime labai trukdo gyventojų neraštingumas.

Vadovaujantys darbuotojai visuose keturiolikoje administraciniuose rajonuose ir valstiečių organizacijose mano, kad suvisuomenintas darbas yra vienintelis kelias žemės ūkyje išskylančioms pagrindinėms problemoms išspręsti. Kooperatinis judėjimas Etiopijoje valstiečių tarpe prasidėjo 1975 m. kovo mėnesį karinei-revoliucinei valdžiai paskelbus agrarinę reformą. Visos žemės paskelbimas liaudies nuosavybe paruošė sąlygas pirmiesiems kolektyvizmo pradams Etiopijos kaime.

Svarbiausias vaidmuo čia teko valstiečių asociacijoms. Šiuose vietinės valdžios organuose valstiečiai, anksčiau išsisklaidžiusi ir priklausoma nuo dvarininkų, išėjo pirmąją savo reikalų kolektyvinio tvarkymo mokyklą. Tokių asociacijų šalyje dabar yra apie 30 tūkstančių. Jos vienija maždaug 9 milijonus valstiečių šeimų.

Visų pirma buvo kuriami kooperatyvai įvairioms ūkinėms paslaugoms valstiečiams teikti (nuomuoti žemės ūkio mašinas ir įrengimus, skirti trąšų, veislinės sėklos, perduoti valstiečių pagamintą produkciją). Dabar šie kooperatyvai pradėjo bendromis jėgomis įsisavinti plėšinių žemes.

Daugelyje vietų valstiečiai kartą per savaitę bendrai dirba bendruose žemės plotuose. Gautos iš šių žemės sklypų pajamos naudojamos paremti tėvynės gynėjų šeimoms—liaudies milicijos kovotojų šeimoms. Šie kooperatyvai laikomi pakopa perėjimui prie aukštesnio tipo valstiečių susivienijimų—gamybinių kooperatyvų.

Pereiti prie gamybinės žemės ūkio kooperacijos verčia tiek ekonominės, tiek ir socialinės priežastys. Be kita ko, kooperatyvų kūrimasis, visuomeninės gamybos ir

Vilnius, liepos 10, 1980

Šis tas apie Islamo religiją

Šiandien islamas, jauniausia pasaulinė religija, vėl išėjo politinė arenon. Po Sadato kapituliacijos prieš Tel Avivą ir Vašingtoną, po revoliucijos Irane stipriai pasireiškė tos islamo jėgos, kurios mobilizuoja liaudies mases prieš imperializmą ir išnaudojimą. Tai stiprioji islamo pusė.

Bet islamo revoliucija, protestuodama prieš kapitalizmą, nori sugrąžinti "senus gerus laikus", kai nebuvo šiuolaikinės civilizacijos pasiekimų. Vadinasi, būtina sugrąžinti ir viduramžius.

"Islamą" išvertus iš arabų kalbos reiškia paklusnumą, o jo pasekėjai musulmonai—nusižeminę. Ši religija dabar turi apie 700 milijonų pasekėjų ir užima antrą vietą pasaulyje po krikščionybės. Ypač Afrikoje ši religija stipriai konkuruoja su krikščionyste, o iš Azijos krikščionystę yra jau beveik išstumusi.

Islamą atsirado Pietų Arabijoje VII a. pradžioje. Prieš šios religijos atsiradimą arabai garbino medžius ir akmenis, vandens šaltinius ir ypač mėnulį. Mėnulis jiems atrodė ramos ir vėsos davėjas. O Arabijos dykumoje, kur dieną temperatūra pakyla iki 50 Celsijaus laipsnių karščio, vėsa ir rasa yra išsigelbėjimas, dangiška palaima.

Maždaug apie 610 mūsų eros metus arabų kureišitų atstovas Mahometas ėmė skelbti, kad yra tik vienas ir visagalys dievas Alachas, kurį iki šiol garbino tik ši gentis. Žmonės turi atsiduoti jo valiai ir su nuolankumu priimti tiek jo bausmę, tiek malonę.

Šis žmogus su pirklų karavanais buvo nemaža keliauęs, todėl pažinojo tiek krikščionystę, tiek judaizmą. Ir šios religijos turėjo daug įtakos Mahometui. Bet Mekoje, kur šis pirklys gyveno, iš jo visi juokėsi. Naująją tikybą priėmė tik jo žmona ir keletas giminių.

Paskelbus Mahometui naują tikėjimą, Mekos pirkliai išsigando, kad naujoji tikyba atbaidysianti nuo miesto maldininkus. Bijodamas persekiojimų, Mahometas su savo pasekėjų būreliu pabėgo į Jasribą, kur buvo priimtas ir tapo šios valstybės vadu. Vėliau Jasribo miestas buvo pradėtas vadinti Medina.

Po aštuonerių metų Mahometas nugalė Meką. Kaabos šventykloje jo pasekėjai išdaužė įvairių dievukų statulas, bet nelietė šventojo juodojo akmens ir netoli jo trykštančio šventojo šaltinio. Miestą jie paskelbė šventu ir uždraudė jį įžengti nemusulmonams. Sekančiais metais daugybė beduinų iš visos Arabijos perima naująją religiją, kuri nepripažino nei gentinių, nei rasinių apribojimų.

Pats Mahometas gyveno kukliai ir iki šių dienų jo gyvenimas laikomas pavyzdžiu milijonams musulmonų. Mahometas sujungė religinį gyvenimą su politiniu ir visus musulmonus paskelbė broliais, kurie privalo ginti vienas kitą.

Musulmonai švenčia penktadienį ir meldžiasi atsigręžę į Meką. Jie nevalgo kiaulienos, nevartoja vyno, pripažįsta daugpatystę, praktikuoja šventąjį apiplovimą.

Islamą susiformavo kaip feodalinė religija, todėl kraštuose, kur išgalėjo kapitalistiniai santykiai, ši religija nebeatitinka gyvenimo sąlygų. Pirmieji moderninti islamą pamėgino turkai. Čia buvo uždrausta daugpatystė, moterims leista nedengti veido, o vietoj

musulmoniško kalendoriaus buvo įvestas europietiškas. Turkijoje, respublikai susikūrus, buvo uždaryti dervišų vienuolynai, panaikintas religinis šariato teismas.

Islamą yra suskilęs į įvairias kryptis ir šakas. Antai Irane vyrauja šiitai. Jie laiko save tikraisiais Mahometa ir jo ipėdinio Alio pasekėjais. Šiitų vyriausieji dvasininkai—imamai—esą neklaidingi ir nenugalimi. Ajatola Chomeinis laikomas tikruoju imamu, kuris atėjęs į žemę, kad įvestų dievo tvarką ir teisingumą. Jo valdžia esanti aukštesnė už žemiškąją visuose klausimuose. Jo žmonės negali nušalinti, tiki šiitai, nes jis Alacho siūstas.

Ryšium su šitokiu imamo dieviniu matome Irano liaudies revoliucijoje ne tik pažangius, bet ir daugybę reakcinių reiškinių, susijusių su religiniu fanatizmu. S. J.

Juodasis biznis

— 1978 m. iš Ganos kontrabandos būdu buvo išgabenta 50 tūkstančių tonų kakavos pupelių. Kaip praneša laikraštis "Ganian times", šitaip šaliai padaryta didžiulė ekonominė žala, nes tuo laikotarpiu tona kakavos tarptautinėje rinkoje kainavo 1,700 svarų sterlingų.

— Dar prieš kelerius metus Pakistano teritorijoje buvo daugybė beždžionių. Dabar, vietos zoologų duomenimis, jų liko gal tik 7 tūkstančiai. Svarbiausieji gyvūnų priešai yra kontrabandininkai. Biznieriui masiškai gauda beždžiones ir pardavinėja jas užsienyje. Mokslininkai nurodo, jeigu nebus imtasi ryžtingų priemonių, beždžionės gali būti visiškai išnaikintos.

— Egiptas pasidarė tikru rojumi prekytojams narkotikais. Pasakiški pelnai, ir beveik niekad už tai nebūdžia, todėl pagrindinis biznis nuolat plečiasi. Kairo laikraštis "Al Ahbar" duomenimis, kasmet čia nelegaliai pergabenama iki 200 tonų opijaus ir hašišo ir apie 40 tonų narkotinių tablečių. Tikrai dešimtoji šių prekių dalis patenka į muitinės valdininkų ir saugumo tarnybos rankas. Antai, praėjusių metų rugpjūčio mėnesį šalies Viduržemio jūros pakrantėje, El Alameino rajone, jiems pavyko konfiskuoti kontrabandinę opijaus partiją, kuri svėrė dvi tonas ir kainavo 3 milijonus Egipto svarų.

Kaip praneša laikraštis "Al Ahbar", sostinės Imbabos rajone policija aptiko "kliniką", kuri specializuojasi, leisdama pacientams narkotikus. Narkotikų atsargos rodė, kad "klinikos" šeiminkui netrūks ta nei tiekėjų, nei klientų.

— Prekyboj su užsieniu JAV lenda į skolą. Vasario mėnesį buvo daugiau importuota negu eksportuota už \$5.2 bilijono.

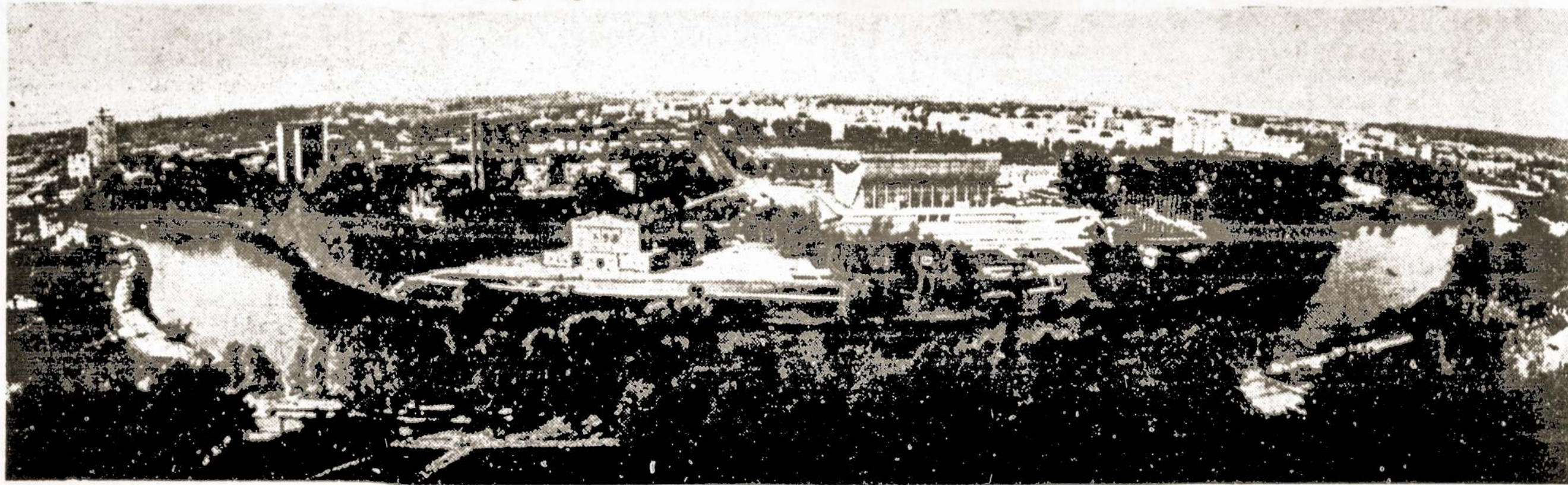
— Indija pripažino Palestinos išlaisvinti organizaciją (PLO) ir jos misiją New Delhi mieste laikys ambasados lygio.

— Nigerijos prez. Shehu Shagari atidaromoje Afrikos šalių organizacijos konferencijos sesijoje pažymėjo, kad Afrikos šalių nepriklausomybės ir toliau bus pusgyvės, jeigu neišsikovsky ekonominės nepriklausomybės.

— Jamaikos premjeras Michael Manley sako, jog draugiškos Jamaikai šalys padėjo atsipalaiduoti nuo Tarptautinio banko užmačių pasmaugti Jamaikos ekonomiką paskolomis.

Tarybų Lietuvos sostinė Vilnius

Ne vienas ir mes Amerikos lietuviai, nuvykę paviešėti į Lietuvą, buvome užkopę į Gedimino kalną. Žvalgėmės į tolyn nusidriekiusius baltamūrius kvartalus, taip gražiai miestą supančius miškelius, mėlyną Neries vingį. Stebėjome papėdėje, vingiuose senamiesčio gatveles, ir ten, kur strėlėmis šauna į toli platūs prospektai, kur verda miesto gyvenimas.

Ne vienas senųjų vilniečių prisimena, kokias žaizdas miestui padarė hitlerininkai. Keturiasdešimt procentų namų buvo sugriauta. Griuvėsių krūvomis buvo paversti viešbučiai, muziejai, bibliotekos, kino teatrai, dauguma gydymo įstaigų. Keturi tiltai per Nerį nebejungė kranto su krantu. Neveikė vandentiekis... Mieste 1944 m. tebuvo 110 tūkstančių gyventojų.

Tačiau Tarybinės Armijos išlaisvintas miestas buvo gyvas. Jis, kiek tik turėjo jėgų, ėmėsi kurti ateitį.

Trūko statybininkų ir statybinių medžiagų. Tada į miesto gatves, skverus išėjo visi—studentai, darbininkai, moksleiviai, tarnautojai, namų šeimininkės, į kursus atvykę mokytojai. Buvo įsipareigota, kad kiekvienas 50 laisvalaikio valandų skirs Vilniaus sutvarkymui. Greitai įsipareigojimas buvo viršytas, ir Marytės Melnikaitės fabriko komjaunuoliai pakvietė jaunimą—dirbsime po 100 valandų.

Iki 1948 m. rugpjūčio vilniečiai jau buvo dirbę talkose 1,230,800 darbo valandų. Plytos iš griuvėsių, rūpestingai nuvalytos, vėl grįžo į miesto kūną. Vėliau buvo pranešta, kad tais metais sostinėje pasodinta 16,700 medžių, 24,100 krūmų. Ir visa tai rankomis, gaunant kuklų maisto davinį pagal korteles, neretai dirbant basomis, kad neplyštų vieninteliai batai...

Kitaip šiandieną dirba statybininkai. Industriniai statybos būdai, mechanizmai leidžia statyti greitai ir gerai.

Pokario metais mieste nutiesta 300 kilometrų gatvių, pastatytos 56 bendrojo lavinimo vidurinės mokyklos, 135 lopšeliai-darželiai, 8 naujos ligoninės, turinčios 4.4 tūkstančio lovų, 7 poliklinikos, 12 kino teatrų ir t. t.

Kiek buvo džiaugsmo, kai 1946 m. kovo 16 d. pradėjo kursuoti

autobusas maršrutu "Geležinkelio stotis—Žvėrynas". Šiandien sostinėje yra 40 autobusų maršrutų. Sumanius visais jais pravažiuoti, susidarytų 900 kilometrų. Per metus mieste kursuoja autobusai perveža 100 milijonų gyventojų. Troleibusų linijos miestą išraižo 300 kilometrų vingiais. Jais per metus pasinaudoja 182 milijonai žmonių.

1968 m. Žirmūnų gyvenamojo rajono kūrėjai ir statytojai pelnė TSRS valstybinę premiją. 1974 m. visus nudžiugino už Lazdynus gauta Lenino premija. Dabar daugiausia ikurtuvių vyksta Šeškinėje, Justiniškėse. Manoma šimtmečio pabaigoje daugiausia vilniečių gyvena Pašilaičių rajone. Jis ilgam nubrėš šiaurines Vilniaus ribas.

Ir jei šiandien visuomeninis gyvenimas labiausia verda senojoje miesto dalyje, tai XI penkmetyje palaipsniui persikels į Šnipiškės. Seni, susidėvėję namai bus pakeisti moderniais visuomeniniais pastatais, čia įsikurs įstaigos, parduotuvės.

Vilnius—respublikos mokslų centras. Vienuolika Lietuvos TSR Mokslų Akademijos institutų, šešios aukštosios mokyklos, kuriose studijuoja 32 tūkstančiai jaunuolių. Vienas po kito Mokslų Akademijos institutai persikelia į naująjį miesto miestelį šiaurinėje miesto dalyje. Jau susiformavo sveikatos miestelis Santoriškėse, studentų miestelis Antakalnio gale.

Sostinėje artimiausioje ateityje naujų pramonės objektų beveik nebebus statoma. Didžiausias dėmesys bus skiriamas gamybos modernizavimui.

Šiomet Vilniuje gims 500-tūkstantinis gyventojas. Kokią šeimą aplankys šis džiaugsmas, dar nežinia. Bet visi laukia. Vilniuje šiandien gyvena 92 tautybių žmonės.

jkb.

GASTROLIAVO KJEVE

Panevėžiečių aktorių grupė, vadovaujama dramos teatro vyriausiojo režisieriaus J. Miltinio, buvo išvykusi į Kijevą. Tai buvo jau ketvirtoji teatro viešnagė šalies miestuose—po gastrolių Maskvoje, Leningrade ir Tbilisyje.

Afišos Ukrainos sostinės žiūrovus pakvietė į svečių iš Lietuvos spektaklius—A. Strindbergo "Mirties šokis" bei Folknerio ir A. Kamiu "Rekviem vienuoliai".

MIESTAS PRIE ŠEŠUPĖS

Tokiu pavadinimu Kapsuko kraštotyros muziejuje veikia dokumentinės fotografijos paroda. Jos autoriai, šeši "Sūduvos" fotoklubo nariai, savo darbuose pasakoja apie naujas miesto statybas, atskleidžia senamiesčio kampelius, įdomiai perteikia darbo žmonių kasdienybės momentus.

ČIURLIONIŲ GIMINĖS

Lankytojai Vilniaus "Vingio" kino teatre turėjo progą pasižiūrėti tapybos parodą, kurios autoriu buvo Algimantas Čiurlionis. Jis—Maskvos liaudies meno universiteto tapybos neakivaizdininkas, kilęs iš garsiosios menininkų Čiurlionių giminės, tame pačiame Lietuvos krašte gimęs ir užaugęs, o šiuo metu gyvena Vilniuje.

PETRAS VAIČIŪNAS

P. Vaičiūno poezijoje stiprus realybės jutimas, gamtos, darbo, žmogaus moralinio tobulėjimo poetizavimas, gyvenimo džiaugsmo ir grožio teigimas. Vėlesnėse dramose P. Vaičiūnas satyriškai vaizdavo buržuazinės biurokratijos ir miesčioniškos moralinės nuopolį.

Mirė Petras Vaičiūnas 1959 metais.

BUKLETAS APIE PARAGIUS

Paminklų apsaugos ir kraštotyros draugijos Akmenės rajono skyrius kartu su rajono kultūros skyriumi išleido bukletą apie rašytojos Lazdynų Pelėdos muziejų Paragiuose. Jame gyventojai supažindinami su seserų Ivanauskaičių—Sofijos Pšibiliauskienės ir Marijos Lastauskienės gyvenimu ir literatūrine veikla.

Namo-muziejaus eksponatai nukelia lankytojus į praėjusį šimtmetį, dvidešimtojo amžiaus pradžią, pasakoja, kokiomis sąlygomis rašytojos kūrė, dirbo, kaip jos gyveno, praleido laisvalaikį.

MOKSLEIVIAI STOVYKLAUJA

Šią vasarą stovyklauja apie 235 tūkstančiai Tarybų Lietuvos moksleivių. Veikia daugiau kaip pusantro šimto užmiestinio tipo pionierių stovyklų, 250 miestuose. Aukštesniųjų klasių moksleiviai dalį vasaros atostogų metu meilai leidžia darbo ir poilsio stovyklose. Šią vasarą beveik visi septintokai—dešimtokai įsijungė į aktyvią darbinę veiklą. Dauguma kaimo moksleivių talkins žemdirbiams savo ūkiuose.

PASTATYS 17 VAIKŲ LOPŠELIŲ

Šiaulių tarpkolūkinės statybos organizacijos statybininkai "Tarybų Lietuvos" kolūkyje atidavė naudoti naują 80 vietų vaikų lopšelių-darželių. Tai jau vienuoliktą ikimokyklinio auklėjimo įstaigą rajone.

Pritardami pasvaliečių iniciatyvai—kiekviename ūkyje turėti lopšelių-darželių, šiauliečiai kitame penkmetyje kaime pastatys dar 17 lopšelių-darželių, kurie sutalpins daugiau kaip tūkstantį vaikų.

Vilnis, liepos 10, 1980

Ant gražaus Daugų ežero kranto prieš keletą metų įsikūrė Daugų tarybinis ūkis-technikumas. Čia moksleiviams yra erdvios auditorijos, kabinetai, biblioteka, turtingos mokomosios dirbtuvės, sporto ir aktų salės, 360 vietų valgykla. Technikumas ruošia žemės ūkio bei gyvulininkystės fermų mechanizacijos ir elektrifikacijos specialistus.

Nuotraukoje: inžinierius J. Ruoška supažindina moksleivius su kombainais "Niva". M. Baranausko nuotr.

ANTROJI ŠUMINŲ JAUNYSTĖ

Graži, poetų apdainuota Aukštaitijos gamta, Šumainai—vienas iš jos perlų. Septynios sodybos nūnai stovi šiame kaime. Kompaktiškai išsidėstę gyvenamieji namai, stikliai klėtys, puslankiu juos supa kluonai, ant ežero kranto—pirtelės. Šumainuose yra išlikę XIX šimtmečio pastatų, nepakitusių iki šios dienos. Vienoje sodyboje rasiame ir dūminę pirkia.

Tačiau laikas daro savo. Prakiūra šiaudiniai stogai, pūva mediniai šuliniai, tvoros, atsiranda kaime šiferio, kitų remontui naudojamų šiuolaikinių statybinių medžiagų.

Paruoštas etnografinio Šumainų kaimo, esančio Lietuvos TSR nacionaliniame parke, regeneracijos projektas. Paminklų konservavimo instituto architektės Ž. Mačionienės ir A. Linauskaitės, parengusios regeneracijos projektą, stengėsi išsaugoti senąjį kaimo struktūrą, vertingas istorines architektūrinės detales, etnografinius elementus.

Numatoma, jog ateityje Šumainai bus kaimas—muziejus.

Šilainiai prasideda ligonine

Stambus, modernus ir įdomus architektūrinis sprendimas gyvenamasis rajonas—Šilainiai—kol kas tik brėžiniuose. Šiaurinėje Kauno dalyje, anapus Neries, ten, kur ateityje iškilis daugiaaukščiai, nusiųtos naujos gatvės, dabar plyti smėlėta lyguma, kur-ne-kur joje išsidėstę nedideli nameliai, auga pušaitės.

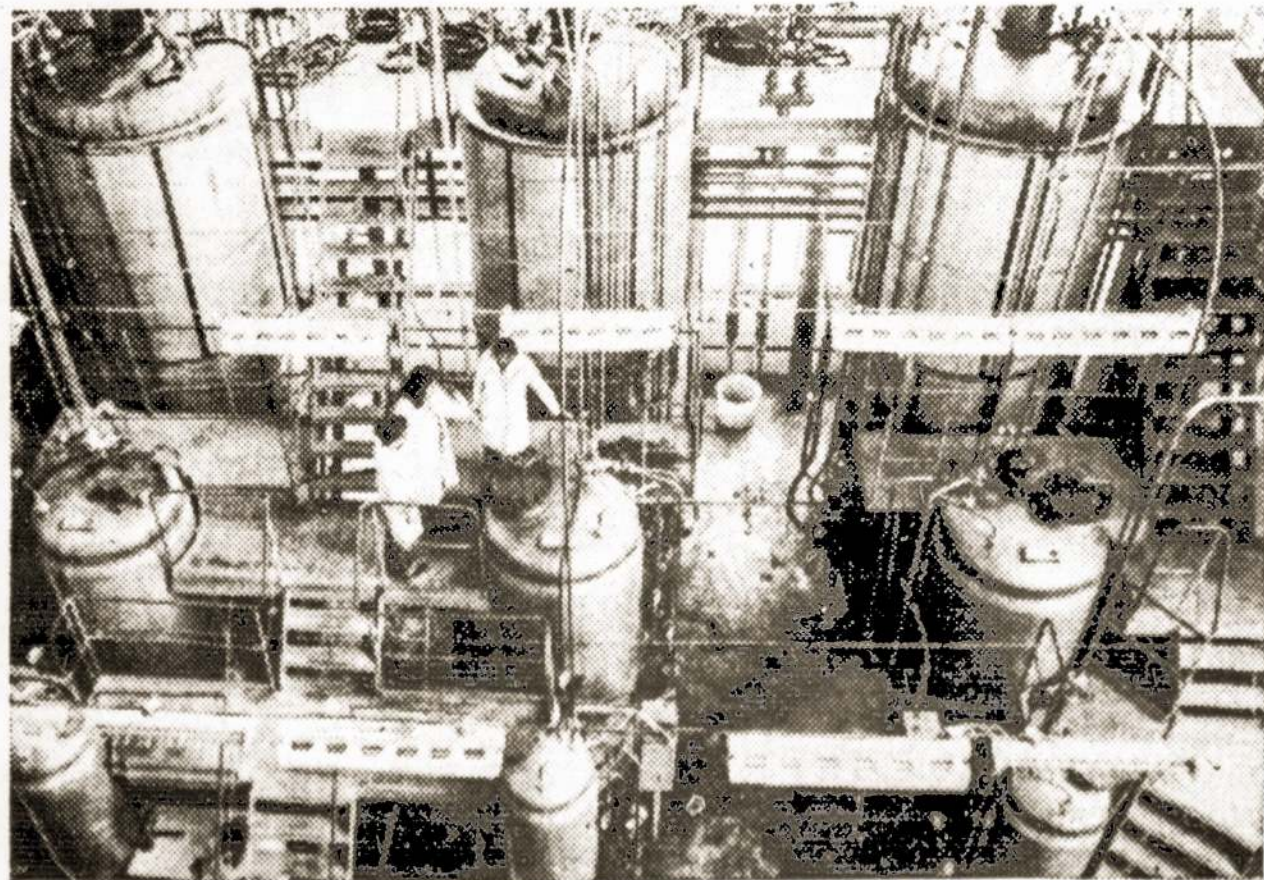
Tačiau pačiame rajono pakrastyje, kur jis ribojasi su Romainių pušynu jau stovi naujas Antrosios klinikinės ligoninės pastatas, kyta naujo korpuso sienos. Tai bus grakštus penkiaaukštis pastatas su nedidukėmis vienos—dviejų vietų palatomis. Kiekviena palata su balkonu. Ligoninėje bus vidaus ir nervų ligų skyriai, turtinga įrenginiais klinikinė laboratorija, funkcinės diagnostikos kabinetai. Perspektyvoje antroji miesto ligoninė taps stambiu Šilainių rajono gydymo centru. Čia išaugs didžiulė moderni poliklinika, bus pastatyta vaikų ligoninė, kuri aptarnaus visą miestą. Taigi ateityje Antroji klinikinė ligoninė bus pati stambiausia iš visų trijų Kauno rajonų gydymo įstaigų, visame ligoninių komplekse bus 2200 vietų.

Vilnis, Lietuvos 10, 1980

Nauja knyga apie lietuvišką vitražą

Spalvinga knyga "Modern Lithuanian Stained Glass" ("Šiuolaikinis lietuvių vitražas"), metų pradžioje pasirodžiusi Vilniaus miesto knygynuose,—gražus įvykis kultūriname gyvenime. Ši albumą 10,000 egzempliorių tiražu anglų kalba išleido Leningrado leidykla "Aurora". Sudarytoja ir teksto autorė vilnietė menotyrininkė L. Ramanauskaitė, fotografas J. Ralis.

Lietuvių vitražas plačiai žinomas Tarybų Sąjungoje ir užsienyje. Dabar su lietuvių vitražistų kūryba plačiau susipažins Vakarų Europos ir JAV meno žinovai. Leidyklos "Aurora" duomenimis, pusė tiražo atiteks JAV firmai "Control Data Arta". Leidinys iliustruotas 120 spalvotų ir nespalvotų nuotraukų.

Daugelyje liaudies ūkio šakų plačiai taikoma Vilniaus bandomosios pramonės fermentinių preparatų gamyklos produkcija. Fermentai supaprastina alaus gamybos technologiją, pagerina duonos gaminių kokybę. Jie reikalingi, apdorojant odas, tekstilės pramonėje. Specialūs preparatai padidina kombinuotųjų pašarų maistingumą.

Nuotraukoje: gamyklos fermentavimo skyriuje.

M. Baranausko nuotrauka

"AKIRAČIO" POKALBIS

Jau dveji metai Kauno pirmojoje tarybinėje klinikinėje ligoninėje veikia knygos bičiulių klubas "Akiračio". Jis vienija daugiau kaip 150 knygos mylėtojų. Klubas rengia susitikimus su rašytojais, išvykas į muziejus.

Susidomėjimo ypač susilaukė neseniai įvykęs "Akiračio" narių pokalbis "Lietuvių rašytojai ir poetai apie V. Leniną" su revoliucinio judėjimo Lietuvoje dalyviu rašytoju A. Liepsniumi.

PREMIJOS UŽ ŽURNALISTINĮ DARBĄ

Spaudos, televizijos ir radijo darbuotojų grupei paskirtos premijos už geriausią 1979 metų žurnalistinį darbą. Apdovanotųjų tarpe—"Darbo ir poilsio" informacinio biuletenio vyriausiasis redaktorius J. Šiupšinskas. Jis apdovanotas už "Vakarinėse naujienose" paskelbtą ciklą "Labas vakaras", kuriame gvildenamos aktyvios gyvenimo pozicijos, socialinio internacionalizmo ir patriotizmo temos.

"Lino" gamybinio susivienijimo audėjos kasmet išaudžia iki 27 milijonų kvadratinėjų metrų liniučių drobėlių. Daugiau kaip 300 darbininkų jau raportavo apie asmeninių penkmečio užduočių įvykdymą, o kelios brigados dabar dirba antrųjų ir trečiųjų vienuoliktąjo penkmečio metų sąskaita. Kasmet atnaujinama daugiau kaip 60 procentų viso asortimento. Įmonės kolektyvas 24 kartus iškovojė šakos sąjunginio socialistinio lenktyniavimo nugalėtojo vardą.

Nuotraukoje: dailės dirbtuvių viršininkė Irena Kuprevičienė [sėdi] ir dailininkė Marija Sodeikaitė aptaria naujų audinių projektus.

A. Dilio nuotrauka

ŠTURMANAS—TECHNIKOS MOKSLŲ KANDIDATAS

Transportinio refrižeratoriaus "Antanas Sniečkus" įgula nuoširdžiai pasveikino kapitono vyresnįjį padėjėją Vytautą Paulauską, kuris Leningrado admiralo Makarovo aukštosios jūrų inžinerijos mokyklos laivavedybos katedroje sėkmingai apgynė technikos mokslų kandidato disertaciją. Jo mokslinis darbas "Eksperimentinis skaičiavimo metodas laivo cirkuliacijai nustatyti" susilaukė aukšto specialistų įvertinimo.

VEŽIOJA KURORTO SVEČIUS

Kiekvieną pavasarį iš Kauno upių uosto į Druskininkus atplaukia motorlaiviai "Vilnius". Poilsio, atostogų metu jis Nemunu vežioja išskylančius druskininkiečius, kurorto svečius. Šios išvykos labai populiarios: vien pernai motorlaivis pervežė per 20 tūkstančių žmonių.

Visus juos maloniai savo laive sutinka kapitonas Jonas Malinauskas. Jis yra darbo veteranas, nuolatinis socialistinio lenktyniavimo nugalėtojas.

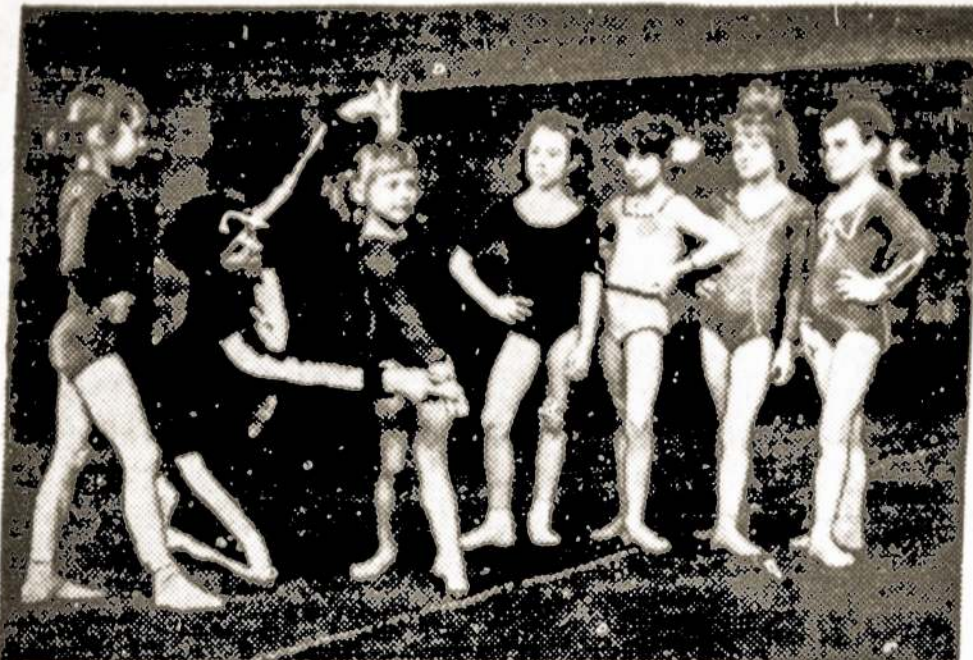
Naujas lietuviškas filmas

Jaunas režisierius, Visasąjunginio valstybinio kinematografijos instituto auklėtinis A. Puipa pastatė Lietuvos kino studijoje naują vaidybinį filmą "Velnio sėkla". Tai jau trečias jo režisūrinis darbas.

"Velnio sėkloje" parodomi dramatiški žmonių likimai buržuazinės Lietuvos kaime. Scenarijų filmui parašė V. Žalakevičius. Operatorius—D. Pečiūra, dailininkas—S.

Ničius, Jonio vaidmenį sukūrė Jaunimo teatro aktorius K. Smoryginas. Filme taip pat vaidina E. Pleškytė, V. Paukštė ir kiti.

BŪSIMŲJŲ OLIMPIEČIŲ MOKYKLA

Kas šeštas Kauno moksleivis neįsivaizduoja savo laisvalaikio be gimnastikos ar krepšinio, futbolo ar plaukimo, tinklinio ar lengvosios atletikos. Jų paslaugoms—aštuonios specializuotos sporto mokyklos su puikiai įrengtomis salėmis, plaukimo baseinu, aikštelėmis. Jaunuosius Kauno sportininkus moko meistriškumo 120 prityrusių trenerių, jų tarpe Helsinkio ir Melburno olimpiadų prizinininkas, TSRS nusipelnęs sporto meistras krepšininkas Kazys Petkevičius, daugelis kitų praeityje žinomų sportininkų.

Nuotraukoje: trenerė D. Baranauskienė moko jaunasias gimnastes.

M. Baranausko nuotrauka

Seniausia iš seniausių

Nedidukė senučiukė rymo prie lango ir stebi virš pamiškės isikrykštusį vėversį. Jos kambarėlyje stovi du rateliai, o juose pūpo balti kaip senutės plaukai verpalai. Pabodus stebėti pamiškės eglių skaras ir vyturį virš jų, žilagalvė sėda prie ratelio, o sustabdžiusi ji, sako:

— Darbas manęs nepasendino, gal tik pražilau, gal tik pražilau . . .

Tai seniausia Lietuvos gyventoją Barbora Jasaitė. Šią vasarą ruošiasi atšvesti 125 metų sukaktį. Žilagalvės pase įrašyta gimimo data: 1885 metais, liepos 15 d.

— Daug matyta per tokį amželi, kur čia beatminsi viską,—senutė sėdi rami, tvarkinga, apžiūrinėja kambarį, lyg ketindama jį dar gražiau sutvarkyti. Patylėjusi kalba, kad norėtų dar ilgai, ilgai gyventi, kad jai dabar taip miela sedėti kambarėje ir žiūrėti, kaip didelis traktorius riekia dirvoną, kaip nupurpia viršum debesų lėktuvas, kaip tyliai nuburzgia gražiai dažyta lengvoji mašina.

— Tėvuką gerai atsimenu. Mylėjo jis mus, o mūsų buvo iš pradžių 13, o paskui 12, nes vienas pasimirė. Jauna buvau, dvidešimties neturėjau, kai tėvuką šešiomis lentomis išnešė . . . —mena Barbora Jasaitė.

— Antanas, brolelis, tai Ispanijoje per pilietinį karą žuvo. Kazimieras Amerikoje gyvenimėlis sava mirtimi baigė,—šneka senoji.

6

Gausi ir svetinga buvo šeima, kurioje augo Barbora Jasaitė. Dažnai joje svečiuodavosi kaimiečiai, nes čia knygnešiai palikdavo lietuvišką spaudą. Barbaros tėvas Juozapas mokėjo skaityti ir rašyti lietuviškai, rusiškai, lenkiškai, pažinojo knygnešius, susitikdavo su jais slapta. Kaimynų paprašytas rašydavo laiškus, įvairius prašymus.

Daug matė senutės akys. Po karo išėjo Barbora iš Rietavo į kaimynę Klaipėdos rajono Endriejavo apylinkę, kur, būdama jau 94 metų, įstojo kolūkin, ravėjo daržus, rove linus. Vakaraus Barbaros kambarėlyje burgzdavo ratelis.

— Negerai gyventi pas svetus,—pasakė kartą aplankiusi teta Aldona Sauserienė, senutės anūkė, ir pasiūlė apsigyventi jos namuose.

Pabosta senutei sėdėjimas kambarėje. Emė ir susiruošė šią žiemą pėsčiomis iš Vitkelių kaimo, kur dabar gyvena, į už trijų kilometrų esantį Rietavą prisiminti jaunystę.

Taip ir nebepaklausiau šimtmetės ilgaamžiškumo paslapties, nes senutė, kažką galvodama, sudėjo vieną ant kitos savo darbščias rankas ir tyliai, su žemaitišku lėtumu tarė:

— Darbas manęs nepasendino, gal tik pražilau, gal tik pražilau . . .

Uždarydamas kiemo vartelius, išgirdau, kaip ritmingai suburzgė šimtmetės minamas ratelis.

A. Uktveris

"SVEIKINIMAI" "VILNIES" 60-AJAI SUKAKČIAI 1980 BALANDŽIO 27-TA

Elizabeth V. Repshis, Dorchester, Ma.	\$100.00
Mike Bartkus, Pend, Illinois.	25.00
Sophia Stasiukaitienė, Fairview, N. J.	25.00
H. Dobrow, St. Petersburg, Fl.	20.00
Stella Lawatsch, Sterling Heights, Mich.	15.00
Kate Sanders, Glen Ellyn, Ill.	10.00
Nancy Gordon, Mesa, Arizona.	10.00
Joy ir Ben Wainoris, Chicago Heights, Illinois.	10.00
Joseph Jordan, Three Bridges, New Jersey	10.00
M. Biliunas, Oak Forest, Illinois	8.00
	<u>\$233.00</u>

Paskelbta gegužės 15-tos "Vilny" \$1,962.70

Viso \$2,162.70

MARY GRAGER ATSIŠVEIKINO SU ČIKAGIEČIAIS

Birželio 20 dieną kalbėjau su Mary telefonu. Ji sakė, kad jos dukra ir anūkė jai padėjo atvežtus daiktus sutvarkyti. Be to, ji sakė, kad birželio 19 d. buvusi pas gydytoją, kuris patarė, kad jai būtina reikalinga įleisti daugiau kraujo. Tad ji vyksianti į ligoninę ir gausianti 4 pantis kraujo. Ji sakė, kad gavusi 3 pantis prieš atvykimą į Čikagą.

Jau buvo rašyta, kad ilgametė "Vilnies" administratorė Mary Grager buvo atvykusi į Čikagą sutvarkyti savo reikalų. Ji atvyko autobusu iš Evansville, Ind., į Čikagą gegužės 22 d. ir išbuvo Čikagoje iki birželio 13 d. Ji dalyvavo "Vilnies" dalininkų suvažiavime ir LDS 2-ros apskrities pasitarime.

Iš jos sužinojau, kad ji išsinuomavo 3 kambarių butą netoli savo dukros ir ten apsigyvens.

Daugelis jos draugų stebėjosi jos ištverme. Būdama rimta ligonė, keliavo 9 ir pusę val. autobusu į Čikagą. Čia atvykusi tiek daug dirbo iki viską sutvarkė. Dalį

APLANKYKIME O. ALAUSKIENE

Per daugeli metų velionis drg. Juozas Alauskas skaitė ir rėmė laikraštį "Vilnis". Jo žmona tikrai mylėjo savo vyrą ir aukštai vertino jo troškimus ir idėjas, tad davė žodį, kad ir ji rėms ir skaitys laikraštį "Vilnis", galvodama, kad ji tai daro pagerbdama vyro atminimą.

Šiomis dienomis gavome nuo Onos Alauskienės laiškutį, kurį žemiau talpiname:

"Gerbiame draugai vilniečiai,

Laiške rasite \$45 čekį. Iš jų pasimoku už laikraščio prenumeratą, o likusius skiriu laikraščio paramai. Norėčiau, kad laikraštis "Vilnis" dar ilgai gyvuotų ir teiktų teisingas ir naudingas žinias savo skaitytojams.

Mano sveikata pastaruoju laiku gana silpna. Norėčiau, kad kas mane aplankytų. **Anna Alauskas**

Labai būtų malonu, kad jos pažįstami aplankytų ir sutrumpintų ilgesį bei liūdėsį. Jos adresas: Mrs. Anna Alauskas, 6429 W. 107 St., Worth, Ill. 60482.

Nuoširdus dėkui Onytei už nepamiršimą "Vilnies." Vilniėtė

rakandų pardavė, kitus išsivežė į naują butą. Užklausus ar labai pavargo, ji atsakė, kad dirbusi neskubiai ir retkarčiais pailsėjusi, tad nepavargusi.

Į autobuso stotį ją palydėjo drg. Juozas Budris ir Antanas Litvinas.

O Evansville jos laukė dukte.

Labai malonu buvo ją matyti su tiek daug energijos ir ištvermės. Kartu labai gaila, kad apleido administratorės pareigas ir atsisakė nuo daugelio asmeninių draugų, kurių ji tikrai daug buvo išgijusi.

Linkiu jai nugalėti visus sunkumus ir vėl grįžti pas mus. Tikrai labai laukiame! **Nellie De Schaaf**

Los Angeles, Cal.

Noriu pranešti L. D. L. D. 145 kuopos ir L. D. S. 35 kuopos nariams.

Abiejų kuopų susirinkimas įvyks liepos 27 d. Bernotų name, 1328 LeMayne St., Los Angeles. Malonėkite visi dalyvauti. Yra svarbių reikalų. Ypatingai L. D. S. 35 kp. nariai turėsime išrinkti naują Finansų sekretorių, sutvarkyti kitus svarbius kuopos reikalus.

Dar kai kurie yra neužsimokėję mokesčių, malonėkite užsimokėti. Visus kviečia valdyba. Po susirinkimo turėsime užkandžių.

Bronė Sakalienė

BETTY JOHNSON GRIZO IŠ LIGONINĖS

Smagu pranešti, kad Betty Johnson (Vincio Andriolio dukrelė) jau grįžo iš ligoninės. Ramsčių pagalba jau pavaikšto po butą, tik ranka dar vis neatsigauna. Kaip buvo pranešta, ją buvo ištikęs nelabasis paralyžius.

Linkiu mielai Betty sėkmingai nugalėti ligą ir vėl džiaugtis gyvenimu. **Helena Bordner**

KULTŪRIEČIŲ ŽINIAI

Šiuomi primenu Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijos narėms, kad mūsų susirinkimas įvyks liepos 15 d., 12 val. dieną, "Vilnies" salėje. Jame bus raportas apie žaidimų popietę bei aptarti ir kiti svarbūs reikalai.

Šia proga noriu priminti, kad po susirinkimo, be kitų draugijos reikalų, bus atžymėtas mūsų ilgametės ir darbščiosios draugijos pirminkės drg. Uršulės Juodaitienės gimtadienis. Tad visos susirinkime ir palinkėkime jai dar daug gimtadienių sulaukti ir būti tokiai darbščiai kaip kad buvo iki šiol.

Lauksiu skaitlingo narių atsilankymo. **Sekr. J. M-nė**

Vilnis, liepos 10, 1980

"VILNIES" DALININKŲ SUAŽIAVIMUI, 1980 BIRŽELIO 8

\$612.00—Stephanie Masytė iš St. Clair Shores, Mich., nuo Michigan skaitytojų ir draugų.

\$155.00—B. F. Kubilius iš Hot Springs, Ark. nuo skaitytojų ir draugų.

\$131.00—Julia Andriulienė iš St. Petersburg, Fla., nuo skaitytojų ir draugų.

\$100.00—Leon Markevich
Albertina Jakienė
P. Malinauskienė
Bridgeport Lithuanian Women's Klubas
Ant. ir Frank Vaitkai
Charles Yurgon

\$60.00—V. Powell
John Pateckas

\$50.00—Illinois Rėmejas
A. Dilkus—Hobart, Ind.
Mary ir George Montvilai
Josephine ir Charles Sisevičiai
K. Danyla—Oak Forest, Ill.
Anna ir Stanley J. Jokubkai

\$35.00—Joe Koll—Phoenix, Ariz.

\$30.00—Monica Dawnis—Cambridge, Mass.
Martha Plauska
Andrew Andrijaitis
A. Navickas—Haverhill, Mass.

\$25.00—Vera Žilinskienė
Cicero Liet. Moterų Klubas
Antoinette Gerdus—Villa Park, Ill.
Joe Budris
Helen Pajūnas

\$25.00—Lakštutės
A. Alauskienė—Worth, Ill.
Walter Doren—San Diego, California
Millie Kancere—Burbank, Ill.
Roseland Liet. Moterų Klubas

\$20.00—A., Visotski—Kensington, Conn.
Mary Strauss—Bridgeport, Conn.
Constance Thomas, Binghamton, N. Y.

A. Dočkienė—Cicero, Ill.
Mary Grager
Nellie ir Louis De Schaaf
K. Stukienė
Mike Nečiūnas

\$15.00—Walter Savickas—Windsor, Ont., Canada
Vincas Litvinas—Philadelphia, Pa.
Mary Mihasonok
Della ir Dan Kent—Mountain Home, Ark.

\$10.00—V. Schultz—Los Angeles, Cal.
Minnie ir Vėdi Yuden—Mountain Home, Ark.
A. Bacevich
Ant. Butkis—La Grange, Park, Ill.
J. ir M. Marazai
Anna Jacobs

Adele ir John Copin
Jonas Vilkelis—Canada
Stanley Krischus—Winnipeg, Canada
Ch. ir M. Bartnikai—San Diego, California
Sue Kaza Jones—Frackville, Pa.
Bessie Pavilonis
Alice Pauliukas
Joseph Jordan—Three Bridges, New Jersey
Joseph Deltuva—Baltimore, Md.

\$10.00—Martha Marquardt
Mary Miller—New Buffalo, Mich.
Jessie ir Frank Vesely-Lombard, Illinois

Lucille Matuz

\$8.00—Katherine Subeika

\$5.00—Agnes Balis—Antigo, Wis.
Ziggy Baker—Miami Beach, Fl.
Helen Trusk
Matilda Kamašauskas—Grand Rapids, Mich.
Mary Leppa
A. Yudikaitis-Binghamton, N. Y.

\$3.00—P. Valentas

\$2.00—J. Woiciek-Binghamton, N. Y.
Viso—\$2,776.00

Hot Springs, Ark.

Siunčiu "Vilnies" dalininkų suvažiavimui auką nuo "Vilnies" skaitytojų Hot Springs. Man labai gaila, kad aš ir mano žmona negalėjo atvažiuoti dėl negeros sveikatos. Gal su laiku pasveiksime...

Pilnai pasitikime, kad delegatai nustatys geras gaires, kad "Vilnis" išeitų nors kas dvi savaitės. Iki šio laiko laikraščio straipsniai ir vedamieji labai geri ir moksliški. Tikrai, tikiu, kad pažangieji lietuviai dėsis visas pastangas, kad "Vilnis" gyvuotų. Žinoma, reikia valiutos bet "Vilnies" skaitytojai nėra šykštūs su dovanomis dėl gero darbo ir tikro idealo. Mes pasitikime, kad drg. Jokubka ir jo pavaduotojai rašys gerus straipsnius ir perduos žinias iš Lietuvos ir viso pasaulio.

Mums liekasi paremti "Vilni". Linkime Jums susirinkusiems geroms sveikatos ir ryžto darbuotis.

Rasite mano perlaidą su aukomis:
B. F. ir Mildred Kubiliai... \$100.00
S. ir Natalia Gaučiai... 25.00
J. ir J. Ziūrai... 10.00
Petras Stasiukaitis... 10.00
Katrė Žiemis... 10.00
Viso... \$155.00

St. Petersburg, Fla.

Mieli Vilniečiai, šandie Jūs susirinkę aptarsite "Vilnies" ateitį. Mes toli gyvename nuo Čikagos ir padėt jums dirbti negalime. Bet

paremti jus finansiškai prižadame. Remsime, kiek galėsime. Per "Vilnies" jubiliejinį koncertą balandžio 27 d. St. Petersburgiečiai pasveikino su \$953.00, prižadėjau, kad iki "Vilnies" suvažiavimo padarysime iki tūkstančio. Išpildžiau savo pažadą:

Anna Salin... \$ 35.00
St. ir V. Kuzmickai... 25.00
Jonas Štukas... 20.00
Pranas Bunkus... 10.00
F. ir V. Budroniai... 10.00
M. Gružinskienė... 5.00
K. ir E. Damalakai... 5.00
H. Janulytė... 5.00
Walter Alaveckas... 5.00
P. ir L. Elanis... 5.00
F. Mockapetris... 3.00
H. Siauris... 2.00
E. Šnerpunienė... 1.00
\$131.00

Viso iš St. Petersburgo yra... \$1,084.00
Linkime Jums neblėstančios energijos, stiprios sveikatos ir sėkmės.
Julija Andriulienė

"VILNIES" SKAITYTOJŲ ŽINIAI

Pastaruoju laiku adm. gauna pabarimų, kad nepakeistos datos pasimokėjusių už laikraštį. Šia proga noriu priminti, kad naujai užėmus administratorės pareigas, turiu daug įvairių ir skubių reikalų. Kiek galiu, bandau pakeisti. Turėkite kantrybės, prie pirmos progos visų pasimokėjusių prumeratas datos bus greitai laiku pakeistos.
Adm. N. D. Schaaf

LAIŠKAS IŠ WINNIPEGO

Brangūs "Vilnies" leidėjai:
Nors pavėluotai, siunčiu \$25 perlaidą, nes buvau labai susijaudinęs. Sausio 28 dieną staiga nuo širdies smūgio mirė sūnus. Žmona dar ir dabar negali atsigauti.

Aš einu jau 87-tus metus, o žmona 81-mus. Nors ir nekaip bematom, bet be laikraščio negalime gyventi. Laukiame jo kaip kažko.

Iš Winnepego žinių beveik nėra. Iš pažangių lietuvių belikau tik aš vienas. Nebėra ir kas į laikraštį parašo.

Iš šių \$25 atskaitykite prumeratai, o kas liks, bus auka, kad "Vilnis" gyvuotų.

Su geriausiaisiais visiems jums linkėjimais.
Stasys Krischus

Aptarti ALMK draugijos reikalai

Birželio 17 d. įvyko Amerikos lietuvių Moterų Kultūros draugijos narių susirinkimas. Diena pasitaikė graži, narių atsilankė skaitlingai.

Draugijos pirm. U. Juodaitienė atidarė susirinkimą ir vedė tvarką. Ji paprašė narių atsistoti ir viena minute pagerbti mirusios narės Elzbietos Jurgaitienės atminimą.

Valdyba raportavo, kad atlikusi visus darbus, kurie jai priklauso. Ypač plačiai apkalbėta būsiančios žaidimų popietės reikalas. Iš narių gauta nemažai pažadų pagaminti namuose įvairių skanumynų. Taipgi jau kelios narės žaidimų popietei atnešė dovanų, kurios bus duodamos prizų formoje. Drg. Estelle Chapas apgailėstavo, kad negalėsianti dalyvauti, nes jiedu su vyru vyksta su grupe ekskursijon, tad ji įteikė nuo savęs rengimo komitetui \$5 paramos.

Gautas laiškas nuo (jau po susirinkimo) Helen Trusk ir jame \$5, kuriuos padovanojo draugijai savo gimtadienio proga ir apgailėstavo, kad negalėjo susirinkime dalyvauti.

RIMTI NUSISKUNDIMAI

Redakcija ir administracija gavo laiškutį nuo drg. Anna Bernat iš Los Angeles, Cal., kur nusiskundžia, kad kai kurie "Vilnies" skaitytojai atsiskiria ir iškeliauja amžino poilsio. Be to, "Vilnis" teiseina kartą į dvi savaites, žinios pasensta, o ypatingai ilgai keliauja į T. Lietuvą, tad tenykščiai skaitytojai nesulaukia laikraščio. Gal už tai ir vėjus jau nebėra toks pasėkmingas, koks būdavo.

Tarp kitko miela Onytė klausia, kodėl "Vilnis" netalpino drg. V. Railos rašinio apie mirusį Felix Shaling. Tuo reikalu pasiteiravome redakcijoje ir paaiškėjo, kad toks raštas redakcijos nepasiekė. Pageidautina, kad drg. V. Raila dar kartą parašytų, redakcija su mielu noru talpins.

Onytė rašo, kad velionis drg. Felix Shaling buvo ilgametis "Vilnies" skaitytojas ir rėmėjas, pažangių organizacijų narys ir įvairių renginių lankytojas. Ilgai sirgo, bet nesustojo "Vilnies" skaityti, kol akys tarnavo.

Pati Onutė skundžiasi silpnėjančia sveikata, o jos mylimas vyras George esąs jau rimtas ligonis ir jai tenka jį slaugyti, nežiūrint, kad ir pati netvirta.

Gaila, kad taip darbštūs ir nuširdūs pažangių organizacijų veikėjai susiduria su nelabosiomis ligomis.
J. M-nė

Linkėjimai iš Floridos

"Vilnies" raštinėje gautas malonus laiškutis nuo drg. J. ir R. Misevičių iš St. Petersburg, Fla. Jie rašo, kad jų sūnus Tomas (13 m. a.) baigė pradinę mokyklą su gerais pažymiais. Tai poilsui jie išvyke į saulėtą Floridą. Praleido savaitę laiko Disney World, o vėliau išsėjosi Contemporary Hotel. Laiškas rašytas birželio 22 d., temperatūra siekusi 90 laipsnių F., o vanduo buvo 84 F.

Misevičiai prašo perduoti linkėjimus visiems čikagiečiams, o ypatingai jų draugams.

Smagu, kad nuotaikingai leidžia atostogas ir nepamiršta nors trumpai parašyti apie savo kelionę.
Vilnietė

Estelle Bogden davė nuoseklų raportą iš "Vilnies" dalininkų suvažiavimo. Ji žymėjo, kad suvažiavimas buvo sėkmingas, laikraščiu gauta gražios paramos. Taipgi gražus būrys svečių susirinko į banketą. Pačiame bankete šį kartą nebuvo kalbų, bet buvo puiki dainų programa, kurią atliko Lakštutės ir jų talkininkas Jonas Feiza.

Skaitytas laiškas, kuriame dėkoja Moterų už taiką komitetą už paramą, kurią pasiuntėme sumoje \$10.

Atžymėta šių narių gimtadieniai: Helen Trusk, Mortos Marquardt, Francés Rimdžienės. Uršulės Prapupienės. Joms sudainuota Ilgiausių metų ir palinkėta ilgo, sveiko bei darbingo amžiaus.

Pranešta, kad dvi narės Mary Nikas ir K. Stukienė vyks pasisvečiuoti į T. Lietuvą. Palinkėta gero vėjo ir paprašyta perduoti linkėjimus Lietuvos moterims. Po susirinkimo buvo draugiškas pasivaišinimas.
Sekr. J. M-nė

* **GERA DARBO PROGA GERAM LIETUVIUI** *
* Chicago Lietuvos Tautinėms kapinėms reikalingas Užveizda- *
* manager, nes dabartinis (esamas) užveizda, Stanley Kaslas, greitai *
* laiku išsėina i pensija. Pageidaujame lietuviu gerai moka angli *
* kalbą ir rašyba, taipgi šiek tiek susipažinusio su knygvedyba. *
* Darbas pastovus ir gerai atlyginamas. Jei uelanų teiraukites pas *
* Stanley Kaslas, Lithuanian National Cemetery, 8201 So. Kean *
* Ave., Justice, IL. 60458. Telefonas: (312) 458-0638. *
* *****

EX MAINIERIŲ KLUBO VEIKLA

Birželio 21 d. "Vilnius" salėje įvyko Ex Mainierių Draugiško klubo narių susirinkimas. Diena buvo puiki, bet narių atvyko nedaug. Per eilę metų yra išgyvenęs paprotys prieš susirinkimą turėti draugišką pasivaišinimą ir pasikeisti dovanomis, išbandyti savo laimę. Tad nuo 12 val. iki 1:15 praleidome pasivaišinimui. Dovanomis ir duoklėmis sukelta \$32.75.

Klubo pirm. Jonas Copin atidarė susirinkimą ir pranešė, kad yra mirusi klubo ilgametė narė Elzbieta Jurgaitienė. Jis paprašė narių atsistoti vienai minutei ir tyloje pagerbti mirusios narės atminimą.

Klubo protokolų sekretorius John Feiza perskaitė praeito susirinkimo protokolą, kuris buvo priimtas kaip skaitytas. Be to, jis pranešė, kad rašęs laišką buvusiam sekretoriui Antanui Černauskui ir klausė jo, kur randasi klubo archyvas, bet kol kas negavęs atsakymo.

Klubo finansų sekretorė ir išdėtininkė Frances Jordan davė raportą, kiek klubas turi pinigų. Be to, pranešė, kad yra narių, kurie atsilikę duoklių mokėjimu. Ir jei jie nemokės iki liepos pabaigos, nustos nario teisių. Jei neklystu, tokių narių buvo 13, bet susirinkime už kai kuriuos narius užmokėta. Frances pažymėjo, kad yra gražūs skaičiai narių, kurie negyvena Čikagoje. Tokie nariai gali prisiųsti mokesį, tai yra \$1, per paštą. Jos adresas: Mrs. F. Jordan, 5421 So. Neenah Ave., Chicago, Ill. 60638.

Sekr. ir išdėtininkė F. Jordan suminėjo sergančius narius: Mary Adelman, 3210 So. Emerald Ave., Chicago, Ill. 60616; Petronėlė Peškaitienė, Dolton Terrace Nursing Home, 14325 Blackstone, Dolton, Ill., 604 19, Room 114, bed-1; Antanina Staškienė, 2240 California St., Mt. View, California, 94040 Apt. 25.

Būtų gražu, kad nariai aplankytų sergančius arba parašytų po laiškučių.

Per pastaruosius kelius susirinkimus buvo pasivaišinta skania kavute ir tortu. Nutarta ateityje turėti kumpio bei kitokių skanumynų. Kumpį ir duoną parūpinti pasižadėjo Jonas Feiza, o kitką paruošti pasižadėjo Helen Pajūnienė.

Susirinkimas baigtas 1 val. 50 min.

Sekantis klubo narių susirinkimas bus rugsėjo 20 d., 12 val. Dieną, "Vilnius" salėje. Prašau narių nepamiršti ir susirinkime dalyvauti. Kurie atsilikę su mokesčiu, prašomi pasimokėti.

Sekr. John Feiza

NESVEIKUOJA REDAKTORIUS JOKUBKA

Jau gerokas laikas kai nesveikuoja drg. S. J. Jokubka, bet jis nesiskundžia ir tarsi bando jėga nugalėti visas neskemes. Jau kelis kartus jis lankėsi Billings ligoninėje. Kol kas gydytojai vis dar nenustatė tikros nesijautimo priežasties. Rašant šią žinią, nugirdau, kad turi sutartį su gydytojais dar vienam Rentgeno peršvietimui. Prisibijoma, kad nereiktų pergyventi operacijos.

Linkėtina, kad po sveikatos patikrinimo vėl būtų sveikas ir darbingas. To tikrai trokšta visi laikraščio skaitytojai, jau nekalbant apie "Vilnius" kolektyvą. J. M.

RIMTI NUSISKUNDIMAI

Per daugelį metų dirbant organizacijose, sutinki įvairių žmonių ir nuomonių. Jei viskas eina tvarkingai ir jauti, kad organizacija eina teisingu keliu, visi patenkinti ir su malonumu lanko susirinkimus. Bet jei kartais atsiranda žmonių, kurie nori organizaciją užvaldyti ir savaivaliuti, tai daug kas bėga iš organizacijos arba nelanko susirinkimų.

Toks elgesys neneša naudos. Žmonės, kurie nori pasisavinti organizaciją, tai to tik ir laukia. Juo mažiau atsilankys, tuo labiau nepasipriešins jų vedamai politikai.

Mano supratimu, tokiu atveju juo svarbiau ir būtiniau turime lankyti susirinkimus ir įrodyti nariams tokių "vadų" blogus siekius ir norus užvaldyti organizaciją bet primesti nariams visuomenei nenaudingus tikslus.

Žinokime, kad neužtenka priklausyti bile organizacijai, dar turime joje veikti ir rūpintis, kad ji atsakytų į jos pagrindinius tikslus bei siekius. Sena narė

LAKŠTUTĖS PAGAUSEJO

Po kelių puikių pasirodymų mūsų mielių lakštučių šeima padidėjo. Birželio 18 d. turėjome repeticiją ir gavome naują narę—dainininkę Anna Krisiken. Taipgi po repeticijos atžymėjome mielo talkininko Jono Feizos gimtadienį. Repeticiją vyko Vandos ir Petro Gaidam rezidencijoje.

Smagu, kad mūsų gretos auga, o Jonui dar kartą linkiu ilgo, sveiko ir darbingo amžiaus ir daug saulėtų dienų. Helen Bordner

Aplankėme Joną Mažeiką

Bedirbdama "Vilnius" raštinėje, taip susigyvenome su drg. Jonu Mažeika, tarsi jis būtų artimiausias šeimos narys. Dabar kiekvieną kartą praedidama pro jo raštinės kambarį, vis žiūriu, tarsi norėdama pamatyti Joną. Birželio 20 d. atvykus mano vyrui Lou manęs namo parvežti, susitarėme aplankyti Joną Mažeiką. Nuvykę į Terrace Nursing Home, 3405 So. Michigan Ave., radome Joną begulintį.

Pasiteiravome pas prižiūrėtojus, kur randasi Jonas. Jis užgirdo mūsų balsą ir skubiai prisistatė. Pasisveikinome. Jis atpažino mus, bet kai jam reikėjo kas nors pasakyti, pristigo žodžių. Jis stengiasi kalbėti, bet nevyksta. Prižiūrėtoja mums paaiškino, kad kažkas neaiškiaus darosi su jo kalba.

Nenorėdami ilgiau varginti, atsiveikinome ir pažadėjome vėl aplankyti. Jis malonia šypsena atsiveikino ir padėjo už jo nepamiršimą. Skaudu, kad tokiam ištikimam darbo klasės sūnui tenka gilioje senatvėje būti nuo draugų atskirtam. Linkėčiau Jonui dar sutvirtėti ir pasidžiaugti likusiu gyvenimu. Nellie De Schaaf

MIRĘ LDS NARIAI

Nuo balandžio 23 d. iki gegužės 21 d., 1980 m., gavome pranešimus, kad mirė sekami LDS nariai:

Michalina Karpowich, 83 m., Methuen, Mass.

Mare Prekuckienė, 90 m., St. Petersburg, Fla.

Adam Vinickas, 84 m., 24 kp., Great Neck, N. Y.

Anna M. Doble, 74 m., 70 kp., Peoria, Ill.

Bertha E. Klimas, 66 m., 35 kp., Los Angeles, Cal.

Elizabeth Miller, 66 m., 23 kp., Buffalo, N.Y.

Prisiminus

Joną Marquardt

Rodos, laikas greitesnis už sparnuotą arą. Štai dar taip neseniai su mumis dalyvavo Jonas Marquardt, o liepos 8 d. jau metai, kai jo jautrioji širdis sustojo plakusi. Velionis Jonas buvo gimes ir augęs Čikagoje, Bridgeporto kolonijoje, vokiečių tėvų šeimoje, bet augdamas tarpe lietuvių ir vedęs pirmąją ir antrąją žmoną lietuves, artimai susigyveno su lietuviais. Abi jo žmonos buvo pažangios minties ir priklausė prie pažangių organizacijų bei chorų, tai ir velionis taip susigyveno su lietuviais, kad niekas net nemanė, jog jis nelietuvis, net ir pusėtinai kalbą suprato.

Mes matėme Joną įvairiuose parengimuose, mirusių pažangiečių laidotuvėse. Jis visuomet patarndavo, kuomet žmona dirbdavo parengimuose. Jis atveždavo ne tik reikmenis, bet ir svečių.

Gaila, kad netekome tokio nuširdaus draugo ir talkininko. O jo žmonai Mortulei reiškiam gilia užuojautą. Vilnietė

MIRĘ LIETUVIAI

Birželio 8 d. mirė Marijona Žolpienė, sulaukusi 81 m. a. Gimė Čikagoje, Bridgeporto kolonijoje, ir gyveno joje iki mirties.

Birželio 8 d. mirė Antuanette Banzinas, sulaukusi 83 m. a. Gimė Lietuvoje. Šioje šalyje išgyveno 66 metus.

Birželio 12 d. mirė vienuolė Stella Ruzinskas, sulaukusi senatvės. Vienuole išbuvo 61 metus.

Birželio 13 d. mirė Petras Kviet-

kus, sulaukęs 94 m. a. Gimė Lietuvoje. Šioje šalyje išgyveno 70 metų.

Birželio 15 d. mirė Tomas Čiunka, sulaukęs 82 m. a. Gimė Lietuvoje. Į šią šalį atvyko po antro pasaulinio karo.

Birželio 15 d. mirė Valė Sabonaitienė (po pirmu vyru Krasauskienė), sulaukusi 74 m. a. Gimė Lietuvoje, Panevėžio mieste. Šioje šalyje išgyveno 31 metus.

Birželio 16 d. mirė Juozas Kuzmickas, sulaukęs pusės amžiaus. Gimė Lietuvoje. Šioje šalyje išgyveno 16 metų.

Birželio 19 d. mirė Dora Sharka-Puidokaitė, sulaukusi senatvės. Gimė Lietuvoje, Raseiniuose. Šioje šalyje išgyveno 67 metus.

Birželio 19 d. mirė Julius Staniškis, sulaukęs pusės amžiaus. Gimė Lietuvoje. Į šią šalį atvyko po antrojo pasaulinio karo.

Mirė Tomas Miller

Balandžio mėnesį mirė Tomas Miller. Gaila, kad apie jo mirtį nieko nebuvo pranešta spaudoje. Velionis buvo ilgametis laikraščio "Vilnis" skaitytojas ir rėmėjas. Velionis daugelį metų gyveno Čikagoje, dirbo namų prižiūrėtoju. Jo pirmoji žmona buvo grožio saliono vedėja ir turėjo puikią klientūrą.

Išėjęs į pensiją Tomas apsigyveno Buffalo, Mich., kur ir gyveno iki mirties. Buvo palaidotas kazimierinėse kapinėse šalia savo pirmosios žmonos.

Velionis paliko giliame liūdesyje žmoną Mary ir daug idėjos draugų.

Lai jam bus ramu ilsėtis šios šalies svečioje žemelėje. John Feiza

MIRUS

Walter Žukas

[ST. PETERSBURG, FLA.]

Reiškiam gilią užuojautą jo žmonai Mildai, motinai, sesutei Helen Pine, visiems giminėms ir kilnios idėjos bei asmeniniams draugams.

LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJA 45 KUOPA ir NARIAI

St. Petersburg, Fla.

MIRUS

Walter Žukas

[ST. PETERSBURG, FLA.]

Reiškiam gilią užuojautą jo žmonai Mildai, motinai, sesutei Helen Pine, visiems giminėms ir kilnios idėjos bei asmeniniams draugams.

J. ir T. Lukai	A. Pakalniškienė	W. ir E. Dudai
A. ir P. Lukai	J. Stukas	M. Vilkauskienė
N. Petronienė	S. Klemczik	D. Mikalauskas
P. Simenienė	J. Stančikas	F. ir V. Budrioniai
A. Pateckas	J. Vaitkus	B. Jankauskas
P. Pfeifer	B. Vaitkienė	Ch. Ruk
J. Greblick	St. ir V. Kuzmickai	J. White
D. Mikalajunienė	V. ir V. Bunkai	J. ir S. Gard
V. ir M. Repeki	F. Kontenis	K. ir E. Damalakai
P. ir A. Aleknai	J. ir H. Šarkiūnai	W. Kelley
V. Paulauskas	N. ir H. Samanick	K. Kelley
E. Valley	W. Alaveckis	J. ir M. Mileriai
R. ir H. Feiferiai	V. Watt	M. Gružinskienė
H. Janulis	M. Klišius	E. Shnerpunas
L. Strack	L. Novak	L. Tvaska
J. ir H. Dobrow	A. ir A. Jociai	W. Dubendris
S. Daraškienė	J. Judickas	H. Sauchelli
V. Casper	S. Yunknis	P. Keller
J. Gresh	F. Bunkus	H. Siauris
A. Budrienė	J. Bowman	B. ir M. Brannan
A. ir M. Raskauskai	J. Lakosil	F. ir M. Valaičiai
F. Mack	P. Liaukas	J. Andriulienė
	A. Brewer	

Vilnis, liepos 10, 1980